

приятеля, отъ най малкитѣ до най голѣмитѣ. А между това и необикновенниятѣ му военни дарби постепенно се развивали, растяли и се усилвали все по вече и по вече, а съ тѣхъ растяла и неукротимата му жажда — не за слава и честь, а за бойна дѣятелностъ, на която той, изглѣждало, посвятилъ всичката цѣль на живота си. Като едно отъ доказателствата за това може да служи онзи прибѣрзаностъ, съ която той, младъ человѣкъ на 20—24 години, прѣзъ зимата въ 1683 и 1687 год. напусналъ столицата — Виена и Венеция — въ време на карнавала и отишълъ въ армията въ Унгария: тукъ, а не тамъ била всичката му душа. Можали-ли сѫ и императора, и полководците му, и старшиятѣ генерали да не ѹѣнятъ и да не турватъ високо този необикновенъ, войнствененъ поривъ и смѣлостъ на единъ младъ человѣкъ на 20—24 години, като принца Евгения? И тѣти цѣнили, като му давали едно слѣдъ друго важни назначения, и той всѣки пътъ достойно ги оправдавалъ. Награденъ за това съ чиноветѣ генералъ-майоръ на 23 и фелдмаршаль-лейтенантъ на 25 годишна възрастъ, той ги приель не тѣй, както се приематъ отъ обикновенниятѣ хора; не се възгордѣлъ отъ щастието, а само удвоилъ ревността и дѣятелността, проницателността и рѣшителността си. Като доказателство за това служи искусното испълнение на възложеното му деликатно поръжение спрямо савойския херцогъ въ 1689 г., зрѣлостта на съжденията му прѣдъ сражението при Страфардо въ 1690 г. и показаното къмъ него довѣрие отъ страна на херцога. Особенната му дарба и искуство да началствува голѣми масси войски се проявили още по вече при деблокирането на Кони отъ него въ 1691 година. Забѣлѣжителната мисълъ за нахлуванието въ южна

Франция напълно принадлежи нему и му принася голѣма честь, като го турва несравненно по горѣ отъ лѣжовнитѣ военни понятия и методизма въ негово време и даже отъ много полководци, по стари по години и по опитни отъ него, не само въ тогавашнитѣ, но и въ послѣдующите времена. За да се убѣдимъ въ това, че всичко, извършено отъ него още въ първите 8 години отъ службата му, не било плодъ на случая или произвола, а на съзнателни съображения и воля, достатъчно е само да си спомнимъ до каква висота се издигналъ *малкия аббатъ*, 8 години прѣди това подиграванъ отъ самия Людовикъ XIV! Разбира се, щастието много му съдѣйствуvalо, но само за това, защото той самъ умѣялъ да склонява на своя страна и да се ползва отъ него, слѣдователно и самото щастие все пакъ той дѣлжалъ лично на себѣ си, но не само на милостта и още по малко на угодничеството, на което той билъ всѣкога чудълъ. Даже висшата опитност той се трудилъ да придобива чрѣзъ постоянно-напрѣгната наблюдателност на най дрѣбнитѣ обстоятелства и особено на всичко, което се касаяло до неприятеля и генералитѣ му. Подобно на Тюренна, таенъ и не много приказливъ, той не билъ откровенъ въ туй, което се касаяло до тайнитѣ му замисли. За това обикновенниятѣ хора често пжти не го разбирали, а савойския херцогъ не слушалъ всѣкога съвѣтитѣ му, но принцъ Евгений никога не питаялъ незадоволствие за това.

Отъ времето на обсадата на Кони въ него се открива още една черта, която въ послѣдствие все по често се проявява, именно — употребленето на *военни хитrosti*. За да въведе противниците си, чрѣзъ распространение на лѣжливи слухове или други способи, въ недоумѣние